

Najliczniej na pokazie reprezentowane było potomstwo ogiera Emir xo (4 klacze i 1 ogierek), który jest kontynuatorem linii Dahomanów w polskiej hodowli. Jego potomstwo potwierdza wciąż wysoką klasę ojca, klacz Baszkiria została wiceczempionką, a ogier Aspan zajął II miejsce w klasie ogierów dwuletnich z notą 85,66 pkt. Dobrze prezentowało się potomstwo po ogierach Hegemon, Decoration (2 nagrodzone córki) oraz First des Termes xo, którego córka zajęła II miejsce w klasie klaczek rocznych, zaś w klasie ogierków rocznych na II miejscu uplasował się ogierek VIP po Hebab, chociaż dwa inne prezentowane konie po tym ogierze uzyskały najniższe noty pokazu, czyli wymieniana już Historia oraz Hematyt (od Humorystka po Paradoks), którego oceniono na 70,33 pkt.

Konstatując uznać można, że tegoroczny VI Ogólnopolski Pokaz Koni Małopolskich stał na wysokim poziomie zarówno hodowlanym, jak i organizacyjnym. Można sobie życzyć, aby spotkanie za rok odbyło się w równie miłej atmosferze, a konie były jeszcze lepszej jakości.

Rektor Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

powołał z dniem 1 września 2003 roku przy Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt dwusemestralne Studium

„Nowoczesna technologia produkcji mleka”.

Warunkiem przyjęcia na Studium jest ukończenie studiów wyższych minimum 5 lat temu.

Orientacyjne koszty wynoszą: 500 zł wpisowego i 1200 zł za semestr. Mieszkanie i wyżywienie uczestnicy pokrywają w ramach delegacji lub środków własnych.

Program studium obejmuje 120 godzin zajęć w semestrze.

Zgłoszenia prosimy kierować do 30 sierpnia 2003 r. na adres Sekretariatu Studium: dr inż. Krzysztof Adamczyk, dr inż. Justyna Żychlińska, Akademia Rolnicza w Krakowie, Katedra Hodowli Bydła, al. Mickiewicza 24/28, 30-059 Kraków, tel. (0-12) 662-40-90, faks: (0-12) 633-18-98.

Warunki utrzymania królików

Paweł Bielański

IZ w Krakowie

Pierwszy akt prawny skierowany przeciw okrucieństwu wobec zwierząt ukazał się dopiero w XIX wieku w Wielkiej Brytanii, jako Martin's Act (1822). Jeszcze w tamtym stuleciu lekarz weterynarii H. Salt w swojej książce pt. „Animals Rights” pisze, że zwierzęta winny mieć te same prawa co ludzie. Do tych rodzących się w Europie prądów ochrony lub, jak inni wolą, obrony naszych „mniejszych braci” bardzo szybko dołączyło polskie ustawodawstwo. W roku 1928 Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę ograniczającą cierpienia zwierząt. Należy zaznaczyć, że ustawa ta, mimo dużych kłopotów, była wdrażana i przez większą część środowisk była akceptowana. W ślad za Polską w roku 1933 ustawodawstwo III Rzeszy – przez Bundestag zostaje przyjęta ustawa, w której stwierdza się, że zwierzęta należy chronić dla nich samych. Zakazany zostaje tucz gęsi na stłuszczone wątroby oraz nakazane zostaje znieczulanie zwierząt podczas zabiegów. Nie przeszkodziło to Hermanowi Göringowi założyć fermę lisów koło Piły, największej wówczas na świecie.

Dopiero po otrząśnięciu się z okropności II wojny światowej w latach 60. zaczyna się coraz głośniejsze mówić o prawach zwierząt. W roku 1965 Brabell w swoim raporcie mówi o pięciu wolnościach zwierząt utrzymywanych w niewoli. Zwierzę musi mieć możliwość: powstania, obrócenia, położenia, prze-

ciągnięcia się oraz wykonywania zabiegów samopielęgnujących.

W roku 1974 powstaje organizacja walcząca z odłowem fok, wielorybów oraz różnych form chowu zwierząt – nazywa się Greenpeace. Niektórzy, jak na przykład Peter Singer, twierdzą, że człowiek powinien być wegetarianinem. Ten australijski filozof swoją książką „Animals Liberation” przyczynił się do powstania ruchu „wyzwolenia zwierząt”.

Współczesne nam ustawodawstwo, tak polskie jak i europejskie, opiera się na pochodzącej z 1976 roku definicji dobrostanu zwierząt „welfare”, którą ogłosił Hughes. Welfare to stan pełnego zdrowia fizycznego i psychicznego zwierzęcia, kiedy pozostaje ono w harmonii z otaczającym środowiskiem.

W roku 1997 została uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej ustawa o ochronie zwierząt. Jej tekst został zamieszczony w Dzienniku Ustaw Nr. 111, poz. 724. W tekście ustawy znalazły się różnego rodzaju delegacje dla ministra rolnictwa celem wydania rozporządzeń. Między innymi miało się ukazać rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków utrzymania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich. Rozporządzenie zostało opracowane w kilku kolejnych wersjach i w chwili obecnej trwa konsultacja nad kolejną postacią tego dokumentu. Szczegółowe warunki utrzymania zwierząt futerkowych są zbieżne z rekomendacjami Rady Europy, przyjętymi na Komisji Stałej Europejskiej Konwencji o Ochronie Zwierząt Gospodarskich, na 37 posiedzeniu w Strasburgu w dniach 22-25 czerwca 1999 roku.

Jeżeli chodzi o króliki rozporządzenie mówi, że powinny być one utrzymywane na wolnym powietrzu, pod zadaszeniem lub w pomieszczeniach – w klatkach lub kojcach. Można je utrzymywać pojedynczo albo grupowo, przy czym króliki stada podstawowego powinny być utrzymywane pojedynczo.

W dalszej części podane są wymiary klatki dla królików utrzymywanych pojedynczo oraz samic z młodymi:

– dla królików o masie ciała do 2,5 kg: a) wysokość co najmniej 0,30 m, b) powierzchnia podłogi co najmniej 0,18 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,40 m, a długość co najmniej 0,45 m;

– dla królików o masie ciała od 2,5 kg do 6 kg: a) wysokość co najmniej 0,40 m, b) powierzchnia podłogi co najmniej 0,24 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,40 m, a długość co najmniej 0,60 m;

– dla królików o masie ciała powyżej 6 kg: a) wysokość co najmniej 0,43 m, b) powierzchnia podłogi co najmniej 0,315 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,45 m, a długość co najmniej 0,70 m.

Powierzchnia podłogi w klatce dla królików utrzymywanych grupowo, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania: królików o masie ciała do 2,5 kg – co najmniej 0,06 m²; królików o masie ciała od 2,5 kg do 6,0 kg – co najmniej 0,08 m²; królików o masie ciała powyżej 6,0 kg – co najmniej 0,1 m².

Wymiary kojca dla królików utrzymywanych pojedynczo oraz samic z młodymi powinny wynosić w przypadku utrzymywania:

– królików o masie ciała do 2,5 kg: powierzchnia podłogi co najmniej 0,18 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,40 m, a długość co najmniej 0,45 m;

– królików o masie ciała od 2,5 kg do 6 kg: powierzchnia podłogi co najmniej 0,24 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,40 m, a długość co najmniej 0,60 m;

– królików o masie ciała powyżej 6 kg: powierzchnia podłogi co najmniej 0,315 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,45 m, a długość co najmniej 0,70 m.

Powierzchnia podłogi w kojcu dla królików utrzymywanych grupowo, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania: królików o masie ciała do 2,5 kg – co najmniej 0,06 m²; królików o masie ciała od 2,5 kg do 6,0 kg – co najmniej 0,08 m²; dla królików o masie ciała powyżej 6,0 kg – co najmniej 0,10 m². Klatka i kojec dla samic królików, z wyjątkiem samic utrzymywanych na ściółce, powinny być wyposażone w domek wykotowy. Powyższe przepisy zostały dodatkowo wyposażone w wymóg, by każde zwierzę futerkowe miało zapewniony stały dostęp do wody pitnej.

Bardzo istotnym zapisem końcowym jest stwierdzenie, że warunki określone w rozporządzeniu dotyczą obiektów nowo powstających i modernizowanych. Dotychczas istniejące pomieszczenia dla zwierząt futerkowych powinny być dostosowane w terminie do 6 miesięcy od wejścia rozporządzenia w życie.

**Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie - Oddział w Siedlcach
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 im. Kazimierza Wielkiego
Fundacja Rozwoju Regionu Podlaskiego „Ekoland” w Siedlcach**

zapraszają na

X Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym

pod hasłem:

Przedsiębiorczość naszą szansą w zjednoczonej Europie

13-14 września 2003 r.

Siedlce, ul. Kazimierzowska 21, ul. Bema 4

W programie:

seminaria * wystawy i pokazy * oferty handlowe i usługowe firm krajowych i zagranicznych * podsumowanie konkursów * wystawa zwierząt * kiermasz wyrobów rękodzieła ludowego * ekspozycje produktów rolnych * kiermasz literatury rolniczej * imprezy kulturalne dla dzieci i dorosłych * kiermasz kwiatów, krzewów ozdobnych i drzew owocowych * prezentacja walorów turystyczno-krajoznawczych Mazowsza i Podlasia * występy zespołów artystycznych

**WODR Warszawa Oddział Siedlce; 08-110 Siedlce, ul. Kazimierzowska 21; tel.(025) 63 287 24, fax (025) 63 287 40;
e-mail: oddzsied@mazowsze.wodr.gov.pl; http://www.mazowsze.wodr.gov.pl/**